

INTERNATIONAL CONVENTION ON CIVIL LIABILITY FOR BUNKER
OIL POLLUTION DAMAGE, 2001

Text approved by the Conference

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,
RECALLING article 194 of the United Nations Convention on the Law of
the Sea, 1982, which provides that States shall take all measures necessary to
prevent, reduce and control pollution of the marine environment,

RECALLING ALSO article 235 of that Convention, which provides that,
with the objective of assuring prompt and adequate compensation in respect
of all damage caused by pollution of the marine environment, States shall co-
operate in the further development of relevant rules of international law.

NOTING the success of the International Convention on Civil Liability for
Oil Pollution Damage, 1992 and the International Convention on the
Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution
Damage, 1992 in ensuring that compensation is available to persons who suf-
fer damage caused by pollution resulting from the escape or discharge of oil
carried in bulk at sea by ships,

NOTING ALSO the adoption of the International Convention on Liability
and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous
and Noxious Substances by Sea, 1996 in order to provide adequate, prompt
and effective compensation for damage caused by incidents in connection
with the carriage by sea of hazardous and noxious substances,

RECOGNIZING the importance of establishing strict liability for all forms
of oil pollution which is linked to an appropriate limitation of the level of that
liability,

CONSIDERING that complementary measures are necessary to ensure the
payment of adequate, prompt and effective compensation for damage caused
by pollution resulting from the escape or discharge of bunker oil from ships,

DESIRING to adopt uniform international rules and procedures for deter-
mining questions of liability and providing adequate compensation in such
cases,

HAVE AGREED as follows:

MEĐUNARODNA KONVENCIJA O GRAĐANSKOJ ODGOVORNOSTI
ZA ŠTETU ZBOG ONEČIŠĆENJA POGONSKIM ULJEM IZ 2001.

Tekst odobren na Konferenciji

DRŽAVE STRANKE OVE KONVENCIJE,
POZIVAJUĆI SE na članak 194. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu
mora iz 1982.godine koji određuje da države poduzmu sve potrebne mјere za
sprečavanje, smanjivanje i nadziranje onečišćenja morskog okoliša,

POZIVAJUĆI SE TAKOĐER na članak 235. te Konvencije koji određuje da
u svrhu osiguranja brze i odgovarajuće naknade svake štete prouzročene one-
čišćenjem morskog okoliša države surađuju u dalnjem razvoju odgovarajućih
pravila međunarodnog prava,

OPAŽAJUĆI uspjeh Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti
za štetu zbog onečišćenja uljem iz 1992. i Međunarodne konvencije o osniva-
nju Međunarodnog fonda za naknadu štete iz 1992. u osiguranju raspoložive
naknade osobama koje su pretrpjele štetu zbog onečišćenja uslijed istjecanja ili
izbacivanja ulja koje se u rasutom stanju prevozi morem,

OPAŽAJUĆI TAKOĐER usvajanje Međunarodne konvencije o odgovorno-
sti i naknadi štete u svezi prijevoza opasnih i štetnih tvari morem iz 1996. sa
svrhom da se omogući adekvatna, brza i djelotvorna naknada za štetu prouz-
ročenu nezgodama u svezi prijevoza opasnih i štetnih tvari morem,

PRIZNAVAJUĆI važnost uvođenja objektivne odgovornosti za sve oblike
onečišćenja uljem koja je vezana za odgovarajući stupanj ograničenja te odgo-
vornosti,

UVAŽAVAJUĆI da su u cilju osiguranja plaćanja adekvatne, brze i djelo-
tvorne naknade za štetu zbog onečišćenja prouzročenu istjecanjem ili izbaciva-
njem pogonskog ulja s brodova potrebne dopunske mјere,

ŽELEĆI usvojiti jedinstvena međunarodna pravila i postupke za utvrđива-
nje odgovornosti i omogućiti adekvatnu naknadu u takvim slučajevima,

SPORAZUMJELE SU SE kako slijedi:

Article 1 Definitions

For the purpose of this Convention

- 1 "Ship" means any seagoing vessel and seaborne craft, of any type whatsoever.
- 2 "Person" means any individual or partnership or any public or private body, whether corporate or not, including a State or any of its constituent subdivisions.
- 3 "Shipowner" means the owner, including the registered owner, bareboat charterer, manager and operator of the ship.
- 4 "Registered owner" means the person or persons registered as the owner of the ship or, in the absence of registration, the person or persons owning the ship. However, in the case of a ship owned by a State and operated by a company which in that State is registered as the ship's operator, "registered owner" shall mean such company.
- 5 "Bunker oil" means any hydrocarbon mineral oil, including lubricating oil, used or intended to be used for the operation or propulsion of the ship, and any residues of such oil.
- 6 "Civil Liability Convention" means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992, as amended.
- 7 "Preventive measures" means any reasonable measures taken by any person after an incident has occurred to prevent or minimize damage.
- 8 "Incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin, which causes damage or creates a grave and imminent threat of causing such damage.
- 9 "Pollution damage" means:
  - (a) loss or damage caused outside the ship by contamination resulting from the escape or discharge of bunker oil from the ship, wherever such escape or discharge may occur, provided that compensation for impairment of the environment other than loss of profit from such impairment shall be limited to costs of reasonable measures of reinstatement actually undertaken or to be undertaken; and
  - (b) the costs of preventive measures and further loss or damage caused by preventive measures.
- 10 "State of the ship's registry" means in relation to a registered ship the State of registration of the ship, and in relation to an unregistered ship the State whose flag the ship is entitled to fly.
- 11 "Gross tonnage" means gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement regulations contained in Annex 1 of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.
- 12 "Organization" means the International Maritime Organization.
- 13 "Secretary-General" means the Secretary-General of the Organization.

Članak 1. Definicije

U svrhe ove Konvencije:

1. "Brod" označuje svaki pomorski brod ili pomorsko plovilo bilo koje vrste.
2. "Osoba" označuje svakoga pojedinca ili udruženje, ili bilo koju javnu ili privatnu osobu, bila ona pravna ili ne, uključujući državu ili bilo koji njezin sastavni dio.
3. "Vlasnik broda" označuje vlasnika, uključujući i upisanog vlasnika, zakupoprimatelja, upravitelja broda i brodarja.
4. "Upisani vlasnik" označuje osobu ili osobe koje su upisane kao vlasnici broda, ili, u nedostatku upisa, osobu ili osobe koje posjeduju brod. Međutim, ako je brod vlasništvo države, a koristi ga društvo koje je u toj državi upisano kao brodar, izraz "upisani vlasnik" označava to društvo.
5. "Pogonsko ulje" označuje sva ugljikovodikova mineralna ulja, uključujući i ulje za podmazivanje, koja se koriste ili se imaju namjeru koristiti za rad ili pogon broda, kao i ostatke tog ulja.
6. "Konvencija o građanskoj odgovornosti" označava Međunarodnu konvenciju o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja mora uljem iz 1992. godine, kako je izmjenjena.
7. "Zaštitne mjere" označuju svaku razumnu mjeru koju poduzme bilo koja osoba nakon nastajanja nezgode kako bi se šteta zbog onečišćenja spriječila ili umanjila.
8. "Nezgoda" označuje svaki događaj ili niz događaja istoga porijekla koji prouzroči štetu zbog onečišćenja ili predstavlja tešku i neposrednu prijetnju nastanka takve štete.
9. "Šteta zbog onečišćenja" označuje:
  - (a) gubitak ili štetu nastalu izvan broda zbog onečišćenja uslijed otjecanja ili izbacivanja pogonskog ulja s broda, bilo gdje se to otjecanje ili izbacivanje dogodilo, pod uvjetom da je naknada za oštećenje okoliša, osim za gubitak dobiti uslijed takvoga oštećenja, ograničena na troškove razumnih mjera koje su stvarno poduzete ili se imaju poduzeti za ponovno uspostavljanje prijašnjega stanja; i
  - (b) troškove zaštitnih mjera i bilo kojeg gubitka ili štete prouzročene ovim mjerama.
10. "Država upisa broda" označuje u odnosu na upisane brodove državu u kojoj je brod upisan, a u odnosu na brodove koji nisu upisani državu pod čijom zastavom brod plovi.
11. "Bruto-tonaža" označuje bruto-tonažu određenu u skladu s pravilima o baždarenju sadržanim u Prilogu 1. Međunarodne konvencije o baždarenju brodova iz 1969.
12. "Organizacija" označuje Međunarodnu pomorsku organizaciju.
13. "Glavni tajnik" označuje Glavnog tajnika Organizacije.

Article 2 Scope of application

This Convention shall apply exclusively:

- (a) to pollution damage caused:
  - (i) in the territory, including the territorial sea, of a State Party, and
  - (ii) in the exclusive economic zone of a State Party, established in accordance with international law, or, if a State Party has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical mile from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured.
- (b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage.

Article 3 Liability of the shipowner

- 1 Except as provided in paragraphs 3 and 4, the shipowner at the time of an incident shall be liable for any bunker oil on board or originating from the ship, provided that, if an incident consists of a series of occurrences having the same origin, the liability shall attach to the shipowner at the time of the first of such occurrences.
- 2 Where more than one person is liable in accordance with paragraph 1, their liability shall be joint and several.
- 3 No liability for pollution damage shall attach to the shipowner if the shipowner proves that:
  - (a) the damage resulted from an act of war, hostilities, civil war, insurrection or a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character; or
  - (b) the damage was wholly caused by an act or omission done with intent to cause damage by a third party; or
  - (c) the damage was wholly caused by the negligence or other wrongful act of any Government or other authority responsible for the maintenance of lights or other navigational aids in the exercise of that function.
- 4 If the shipowner proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the shipowner may be exonerated wholly or partially from his liability to such person.

Članak 2. Područje primjene

Ova se Konvencija primjenjuje isključivo:

- (a) na štetu zbog onečišćenja prouzročenu:
  - (i) na teritoriju države stranke, uključujući njezino teritorijalno more, i
  - (ii) u gospodarskom pojasu države stranke ustanovljenom u skladu s međunarodnim pravom, ili, ako država stranka nije ustanovila takav pojas, u prostoru koji se nalazi izvan njezina teritorijalnoga mora i uz njega, a koji je ta država odredila u skladu s međunarodnim pravom, ali ne širem od 200 morskih milja od polaznih crta od kojih se mjeri širina teritorijalnoga mora;
- (b) na zaštitne mjere, bilo gdje poduzete, radi sprječavanja ili umanjenja takve štete.

Članak 3. Odgovornost vlasnika broda

- 1. Vlasnik broda, u trenutku nastanka nezgode, ili, ako se nezgoda sastoji od niza događaja, u trenutku nastanka prvoga događaja odgovara za svaku štetu zbog onečišćenja prouzročenu pogonskim uljem ukrcanim na brod ili koje proizlazi s broda, osim u slučajevima predviđenima u stavcima 3. i 4. ovoga članka.
- 2. Kada je u skladu sa stavkom 1. više osoba odgovorno, njihova odgovornost je solidarna.
- 3. Vlasnik ne odgovara za štetu zbog onečišćenja ako dokaže da je:
  - (a) šteta posljedica rata, neprijateljstava, građanskog rata, pobune ili iznime, neizbjegne i nesavladive prirodne pojave, ili
  - (b) šteta u cijelosti prouzročena radnjom ili propustom treće osobe učinjenima u namjeri da se prouzroči šteta, ili
  - (c) u cijelosti prouzročena nemarom ili drugom štetnom radnjom bilo koje vlade ili drugoga tijela odgovornoga za održavanje svjetala ili drugih sredstava za pomoć plovidbi u obavljanju te funkcije.
- 4. Vlasnik može u cijelosti ili djelomično biti oslobođen odgovornosti prema oštećenoj osobi ako dokaže da je šteta zbog onečišćenja u cijelosti ili djelomično nastala bilo zbog radnje ili propusta oštećene osobe učinjenih u namjeri da se prouzroči šteta, bilo zbog njezina nemara.

- 5 No claim for compensation for pollution damage may be made against the shipowner otherwise than in accordance with this Convention.
- 6 Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse of the shipowner which exists independently of this Convention.

Article 4 Exclusions

- 1 This Convention shall not apply to pollution damage as defined in the Civil Liability Convention, whether or not compensation is payable in respect of it under that Convention.
- 2 Except as provided in paragraph 3, the provisions of this Convention shall not apply to warships, naval auxiliary or other ships owned or operated by a State and used, for the time being, only on Government non-commercial service.
- 3 A State Party may decide to apply this Convention to its warships or other ships described in paragraph 2, in which case it shall notify the Secretary-General thereof specifying the terms and conditions of such application.
- 4 With respect to ships owned by a State Party and used for commercial purposes, each State shall be subject to suit in the jurisdictions set forth in article 9 and shall waive all defences based on its status as a sovereign State.

Article 5 Incidents involving two or more ships

When an incident involving two or more ships occurs and pollution damage results therefrom, the shipowners of all the ships concerned, unless exonerated under article 3, shall be jointly and severally liable for all such damage which is not reasonably separable.

Article 6 Limitation of liability

Nothing in this Convention shall affect the right of the shipowner and the person or persons providing insurance or other financial security to limit liability under any applicable national or international regime, such as the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976, as amended.

- 5 Nikakav zahtjev za naknadu štete zbog onečišćenja ne može se podnijeti protiv vlasnika osim u skladu s ovom Konvencijom.
- 6 Nijedna odredba ove Konvencije ne utječe na prava vlasnika na regres protiv trećih osoba.

Članak 4. Izuzeća

- 1 Ova Konvencija ne primjenjuje se na štetu zbog onečišćenja kako je definirana u Konvenciji o građanskoj odgovornosti, bez obzira da li se na temelju te Konvencije plaća naknada za štetu ili ne.
- 2 Osim u slučaju stavka 3. odredbe ove Konvencije ne primjenjuju se na ratne brodove, pomoćno ratno brodovlje ili na druge brodove čiji je vlasnik ili brodar država i kojima se ona u razmatranom razdoblju koristila isključivo za netrgovačke djelatnosti.
- 3 Država stranka može odlučiti da se ova Konvencija primjenjuje na njezine ratne brodove ili druge brodove navedene u stavku 2. te će o tome obavijestiti Glavnog tajnika navodeći trajanje i uvjete te primjene.
- 4 U pogledu brodova čiji je vlasnik država stranka, a koriste se u trgovačke svrhe, svaka je država podvrgnuta sudskom postupku pred sudovima navedenim u članku 9. i odriće se svake obrane koja se zasniva na njezinu svojstvu suverene države.

Članak 5. Nezgoda u kojoj su sudjelovala dva ili više brodova

Kada šteta zbog onečišćenja nastane iz nezgode u kojoj su sudjelovala dva broda ili više njih, vlasnici svih brodova, ukoliko se ne mogu osloboediti odgovornosti prema članku 3. solidarno odgovaraju za cijelokupnu štetu koja se razumno ne može podijeliti.

Članak 6. Ograničenje odgovornosti vlasnika broda

Ništa u ovoj Konvenciji neće utjecati na pravo vlasnika broda i osobe ili osobe koje pribavljaju osiguranje ili drugo financijsko jamstvo da ograniči svoju odgovornost na temelju bilo kojeg primjenjivog nacionalnog ili međunarodnog režima, kao što je Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine iz 1976, kako je izmjenjena.

Article 7 Compulsory insurance or financial security

- 1 The registered owner of a ship having a gross tonnage greater than 1000 registered in a State party shall be required to maintain insurance or other financial security, such as the guarantee of a bank or similar financial institution, to cover the liability of the registered owner for pollution damage in an amount equal to the limits of liability under the applicable national or international limitation regime, but in all cases, not exceeding an amount calculated in accordance with the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976, as amended.
- 2 A certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a State Party has determined that the requirements of paragraph 1 have been complied with. With respect to a ship registered in a State Party such certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a State Party it may be issued or certified by the appropriate authority of any State Party. This certificate shall be in the form of the model set out in the annex to this Convention and shall contain the following particulars:
  - (a) name of ship, distinctive number or letters and port of registry;
  - (b) name and principal place of business of the registered owner;
  - (c) IMO ship identification number;
  - (d) type and duration of security;
  - (e) name and principal place of business of insurer or other person giving security and, where appropriate, place of business where the insurance or security is established;
  - (f) period of validity of the certificate which shall not be longer than the period of validity of the insurance or other security.
- 3 (a) A State Party may authorize either an institution or an organization recognized by it to issue the certificate referred to in paragraph 2. Such institution or organization shall inform that State of the issue of each certificate. In all cases, the State Party shall fully guarantee the completeness and accuracy of the certificate so issued and shall undertake to ensure the necessary arrangements to satisfy this obligation.
(b) A State Party shall notify the Secretary-General of:
  - (i) the specific responsibilities and conditions of the authority delegated to an institution or organization recognised by it;
  - (ii) the withdrawal of such authority; and

Članak 7. Obvezno osiguranje ili finansijsko jamstvo

1. Upisani vlasnik broda preko 1000 tona upisan u državi stranci dužan je sklopiti ugovor o osiguranju ili nekom drugom finansijskom jamstvu kao što su bankovna jamstva ili slična finansijska jamstva, radi pokrivanja svoje odgovornosti za štetu zbog onečišćenja, u visini svote koja odgovara granicama odgovornosti utvrđenim prema primjenjivom nacionalnom ili međunarodnom režimu ograničenja, ali da ni u kojem slučaju ne prijeđe svetu obračunatu u skladu s Konvencijom o ograničenju odgovornosti za morske tražbine iz 1976. kako je izmjenjena.
2. Nakon što odgovarajući organ države stranke utvrdi da je udovoljeno zah-tjevima iz stavka 1., svakom će se brodu izdati svjedodžbu kojom se pot-vrdjuje da su osiguranje ili drugo finansijsko jamstvo na snazi prema od-redbama ove Konvencije. U pogledu broda upisanoga u državi stranci tak-vu će svjedodžbu izdati ili ovjeriti odgovarajući organ države upisnika bro-da; u pogledu broda koji nije upisan u državi stranci, svjedodžbu može iz-dati ili ovjeriti odgovarajući organ bilo koje države stranke. Svjedodžba tre-ba biti prilagođena modelu priloženom u dodatku ove Konvencije i sadrža-vati sljedeće podatke:
  - (a) ime broda, slova ili brojeve za raspoznavanje i luku upisa;
  - (b) ime i mjesto glavnoga poslovnog sjedišta upisanog vlasnika;
  - (c) IMO identifikacijski broj;
  - (d) vrstu i trajanje jamstva;
  - (e) ime i mjesto glavnoga poslovnog sjedišta osiguratelja ili druge osobe koja daje jamstvo i, u odgovarajućem slučaju, poslovno sjedište kod ko-jega je osiguranje ili jamstvo zaključeno;
  - (f) rok važenja svjedodžbe, koji ne može prijeći rok važenja osiguranja ili drugoga jamstva.
3. (a) Država stranka može ovlastiti priznati zavod ili organizaciju da izdaje svjedodžbe navedene u stavku 2. Taj zavod ili organizacija obavijestit će tu državu o izdanju svake svjedodžbe. U svakom slučaju država stranka u ci-jelosti jamči za potpunost i točnost podataka tako izdanih svjedodžbi i po-duzet će potrebne dogovore da osigura ispunjenje te obveze.
(b) Država stranka obavijestit će Glavnoj tajniku:
  - o točnim dužnostima i uvjetima ovlaštenja danog priznatom zavodu ili organizaciji;
    - (i) o točnim dužnostima i uvjetima ovlaštenja danog priznatom zavo-du ili organizaciji;
    - (ii) o povlačenju tog ovlaštenja; i

- (iii) the date from which such authority or withdrawal of such authority takes effect.
- An authority delegated shall not take effect prior to three months from the date on which notification to that effect was given to the Secretary-General.
- (c) The institution or organization authorized to issue certificates in accordance with this paragraph shall, as a minimum, be authorized to withdraw these certificates if the conditions under which they have been issued are not maintained. In all cases the institution or organization shall report such withdrawal to the State on whose behalf the certificate was issued.
- 4 The certificate shall be in the official language or languages of the issuing State. If the language used is not English, French or Spanish, the text shall include a translation into one of these languages and, where the State decides, the official language of the State may be omitted.
- 5 The certificate shall be carried on board the ship and a copy shall be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a State Party, with the authorities issuing or certifying the certificate.
- 6 An insurance or other financial security shall not satisfy the requirements of this article if it can cease, for reasons other than the expiry of the period of validity of the insurance or security specified in the certificate under paragraph 2 of this article, before three months have elapsed from the date on which notice of its termination is given to the authorities referred to in paragraph 5 of this article, unless the certificate has been surrendered to these authorities or a new certificate has been issued within the said period. The foregoing provisions shall similarly apply to any modification which results in the insurance or security no longer satisfying the requirements of this article.
- 7 The State of the ship's registry shall, subject to the provisions of this article, determine the conditions of issue and validity of the certificate.
- 8 Nothing in this Convention shall be construed as preventing a State Party from relying on information obtained from other States or the Organization or other international organizations relating to the financial standing of providers of insurance or financial security for the purposes of this Convention. In such cases, the State Party relying on such information is not relieved of its responsibility as a State issuing the certificate required by paragraph 2.
- 9 Certificates issued or certified under the authority of a State Party shall be accepted by other States Parties for the purposes of this Convention and shall be regarded by other States Parties as having the same force as certificates issued or certified by them even if issued or certified in respect of a

- (iii) o datumu kada ovlaštenje ili povlačenje tog ovlaštenja stupa na snagu.
- Dano ovlaštenje stupaće na snagu nakon tri mjeseca od dana kada je obavijest s takvim učinkom stigla Glavnom tajniku.
- (c) Zavod ili organizacija ovlaštena da izdaje svjedodžbe u skladu s ovim stavkom ovlaštena je da povuče svjedodžbe ako uvjeti pod kojima su izdane nisu održavani. U svakom slučaju o takvom povlačenju zavod ili organizacija obavijestit će državu u čije je ime izdala svjedodžbu.
4. Svjedodžba se izdaje na službenom jeziku ili jezicima države koja ju izdaje. Ako upotrijebljeni jezik nije ni engleski niti francuski, uz tekst se prilaže prijevod na jednom od tih jezika i, ako država odluči, službeni jezik države može biti ispušten.
5. Svjedodžba se mora nalaziti na brodu, a kopija se polaze kod organa koji vode upisnik u koji je brod upisan, ili, ako brod nije upisan u državi stranci, kod organa države stranke koja je svjedodžbu izdala ili ovjerila.
6. Osiguranje ili drugo financijsko jamstvo ne udovoljava odredbama ovoga članka ako njegovo djelovanje može prestati, iz razloga koji nije protek roka važenja osiguranja ili jamstva naznačen u svjedodžbi iz stavka 2. ovoga članka, prije proteka roka od tri mjeseca računajući od dana kada je organima spomenutima u stavku 5. ovoga članka upućen otkaz, osim ako svjedodžba nije vraćena tim organima ili ako nije izdana nova važeća svjedodžba u navedenome roku. Prethodne odredbe primjenjuju se također na svaku izmjenu osiguranja ili jamstva čija je posljedica da one više ne udovoljavaju odredbama ovoga članka.
7. Imajući u vidu odredbe ovoga članka, država upisa broda određuje uvjete izdavanja i važenja svjedodžbe.
8. Ništa u ovoj Konvenciji ne sprječava državu stranku da se osloni na informacije dobivene od drugih država ili Organizacije ili drugih međunarodnih organizacija glede financijskog položaja osoba koje pribavljaju osiguranje ili drugo financijsko jamstvo za potrebe ove Konvencije. U svakom slučaju, država koja se osloni na takve informacije ne oslobađa se svoje odgovornoštiti kao država koja izdaje svjedodžbe tražene prema stavku 2.
9. Svjedodžbe izdane ili ovjerene u jednoj državi stranci u skladu sa stavkom 2., priznat će druge države stranke u svrhe ove Konvencije i smatrat će se da imaju istu vrijednost kao i svjedodžbe koje one same izdaju ili ovjeravaju, čak i onda kada su izdane ili ovjerene za brod koji nije upisan u državi stranci.

- ship not registered in a State Party. A State Party may at any time request consultation with the issuing or certifying State should it believe that the insurer or guarantor named in the insurance certificate is not financially capable of meeting the obligations imposed by this Convention.
- 10 Any claim for compensation for pollution damage may be brought directly against the insurer or other person providing financial security for the registered owner's liability for pollution damage. In such a case the defendant may invoke the defences (other than bankruptcy or winding up of the shipowner) which the shipowner would have been entitled to invoke, including limitation pursuant to article 6. Furthermore, even if the shipowner is not entitled to limitation of liability according to article 6, the defendant may limit liability to an amount equal to the amount of the insurance or other financial security required to be maintained in accordance with paragraph 1. Moreover, the defendant may invoke the defence that the pollution damage resulted from the wilful misconduct of the shipowner, but the defendant shall not invoke any other defence which the defendant might have been entitled to invoke in proceedings brought by the shipowner against the defendant. The defendant shall in any event have the right to require the shipowner to be joined in the proceedings.
- 11 A State Party shall not permit a ship under its flag to which this article applies to operate at any time, unless a certificate has been issued under paragraphs 2 or 14.
- 12 Subject to the provisions of this article, each State Party shall ensure, under its national law, that insurance or other security, to the extent specified in paragraph 1, is in force in respect of any ship having a gross tonnage greater than 1000, wherever registered, entering or leaving a port in its territory, or arriving at or leaving an offshore facility in its territorial sea.
- 13 Notwithstanding the provisions of paragraph 5, a State Party may notify the Secretary-General that, for the purposes of paragraph 12, ships are not required to carry on board or to produce the certificate required by paragraph 2, when entering or leaving ports or arriving at or leaving from offshore facilities in its territory, provided that the State Party which issues the certificate required by paragraph 2 has notified the Secretary-General that it maintains records in an electronic format, accessible to all States Parties, attesting the existence of the certificate and enabling States Parties to discharge their obligations under paragraph 12.
- 14 If insurance or other financial security is not maintained in respect of a ship owned by a State Party, the provisions of this article relating thereto shall not be applicable to such ship, but the ship shall carry a certificate issued by the appropriate authority of the State of the ship's registry stating that the ship is owned by that State and that the ship's liability is covered within the limit prescribed in accordance with paragraph 1. Such a certificate shall follow as closely as possible the model prescribed by paragraph 2.

- Država stranka može u svakom trenutku zatražiti konzultacije s državom izdavanja ili ovjere ako smatra da osiguratelj ili jamac imenovan u svjedodžbi nije financijski sposoban udovoljiti obvezama koje nalaže Konvencija
10. Svaka tužba za naknadu štete zbog onečišćenja može se podnijeti neposredno protiv osiguratelja ili druge osobe koja daje financijsko jamstvo koje pokriva odgovornost upisanog vlasnika za štetu zbog onečišćenja. U takvom slučaju tuženik se može, i onda kada vlasnik nema pravo ograničiti svoju odgovornost prema članku V. stavak 2., pozvati na granice odgovornosti predviđene u članku V. stavak 1. Tuženik se može koristiti i pravnim sredstvima na koja bi se sam vlasnik imao pravo pozvati (osim onih koja se odnose na stečaj ili likvidaciju vlasnika). Tuženik se, nadalje, može pozvati na činjenicu da je šteta zbog onečišćenja posljedica namjernoga protupravnog ponašanja samoga vlasnika, ali se ne može koristiti drugim sredstvima obrane na koja bi se mogao pozvati u tužbi koju bi protiv njega podnio vlasnik. Tuženik u svakom slučaju ima pravo zahtjevati da vlasnik sudjeluje u postupku.
11. Država stranka neće dopustiti brodu koji plovi pod njezinom zastavom, a na kojega se primjenjuju odredbe ovoga članka, da trguje ako nije izdana svjedodžba na temelju stavka 2. ili 14. ovoga članka.
12. Imajući u vidu odredbe ovoga članka, svaka država stranka osigurat će, na temelju svojega nacionalnog zakonodavstva, da osiguranje ili drugo jamstvo koje odgovara zahtjevima stavka 1. ovoga članka, pokriva, bez obzira na mjesto upisa, svaki brod preko 1000 tona koji ulazi ili izlazi iz luka na njezin teritorij odnosno koji stiže ili odlazi s pučinske stanice u njezinu teritorijalnom moru.
13. Bez obzira na odredbu stavka 5. država stranka može obavijestiti Glavnog tajnika da se za potrebe stavka 12. svjedodžba iz stavka 2. ne mora nalaziti na brodovima niti su je oni dužni predočiti kada ulaze ili izlaze iz luka na njezin teritorij odnosno kada stižu ili odlaze s pučinske stanice u njezinu teritorijalnom moru, pod uvjetom da država stranka koja izdaje svjedodžbe iz stavka 2. obavijesti Generalnog tajnika da održava isprave u elektronskom obliku, dostupne svim državama strankama, koje potvrđuju postojanje svjedodžbi i omogućuju državama strankama da ispune svoje obveze temeljem stavka 12.
14. Ako brod koji je u vlasništvu države stranke nije pokriven osiguranjem ili drugim financijskim jamstvom, na njega se ne primjenjuju odgovarajuće odredbe ovoga članka, ali taj brod mora imati svjedodžbu, što je izdaju nadležni organi države upisa, kojom se potvrđuje da je brod u vlasništvu te države i da je njegova odgovornost pokrivena u granicama predviđenima u stavku 1. Takva svjedodžba treba odgovarati što je moguće više modelu propisanom u stavku 2. ovoga članka.

15 A State may, at the time of ratification, acceptance, approval of, or accession to this Convention, or at any time thereafter, declare that this article does not apply to ships operating exclusively within the area of that State referred to in article 2(a)(i).

Article 8 The limits

Rights to compensation under this Convention shall be extinguished unless an action is brought thereunder within three years from the date when the damage occurred. However, in no case shall an action be brought more than six years from the date of the incident which caused the damage. Where this incident consists of a series of occurrences, the six-years' period shall run from the date of the first such occurrence.

Article 9 Jurisdiction

- 1 Where an incident has caused pollution damage in the territory, including the territorial sea or in an area referred to in article 2(a)(ii) of one or more States Parties, or preventive measures have been taken to prevent or minimise pollution damage in such territory, including the territorial sea, or in such area, actions for compensation against the shipowner, may be brought only in the courts of any such State Parties.
- 2 Reasonable notice of any action taken under paragraph 1 shall be given to each defendant.
- 3 Each State Party shall ensure that its courts have jurisdiction to entertain actions for compensation under this Convention.

Article 10 Recognition and enforcement

- 1 Any judgement given by a Court with jurisdiction in accordance with article 9 which is enforceable in the State of origin where it is no longer subject to ordinary forms of review, shall be recognized in any State Party, except:
  - (a) where the judgement was obtained by fraud; or
  - (b) where the defendant was not given reasonable notice and a fair opportunity to present his or her case.

15. Država može, u vrijeme ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupa ovom Konvenciji, ili u bilo koje vrijeme nakon toga, izjaviti da se ovaj članak ne primjenjuje na brodove koji plove isključivo na području te države navedenom u članku 2.(a)(i).

Članak 8. Zastara

Prava na naknadu štete prema ovoj Konvenciji gase se ako se tužba ne podnese prema odredbama ove Konvencije u roku od tri godine računajući od dana kada je šteta nastala. Međutim, ni u kojem slučaju se tužba ne može podnijeti nakon proteka roka od šest godina, računajući od dana kada je nastala nezgoda koja je prouzročila štetu. Ako se ta nezgoda sastoji od niza događaja, rok od šest godina počinje teći od dana nastanka prvoga događaja.

Članak 9. Nadležnost

1. Ako je nezgoda prouzročila štetu zbog onečišćenja na teritoriju jedne ili više država stranki, uključujući teritorijalno more ili područje navedeno u članku 2(a)(ii) ili ako su poduzete zaštitne mjere radi sprječavanja ili umanjenja štete zbog onečišćenja na ovom teritoriju, uključujući teritorijalno more ili navedeno područje, tužba za naknadu štete protiv brodovlasnika, osiguratelja ili osobe koja pribavlja osiguranje brodovlasnikove odgovornosti može se podnijeti samo pred sudovima ove ili ovih država stranki.
2. Svakom tuženiku treba uputiti odgovarajuću obavijest o podnošenju tužbe na temelju stavka 1.
3. Svaka država stranka osigurat će nadležnost vlastitih sudova u postupcima za naknadu štete prema ovoj Konvenciji.

Članak 10. Priznanje i ovrha

1. Svaka presuda suda nadležnoga u skladu s člankom 9, koja je ovršna u državi u kojoj je donesena, gdje se protiv nje ne mogu podnositi redoviti pravni lijekovi priznat će se u svakoj drugoj državi stranci osim:
  - (a) kada je presuda postignuta prijevarom; ili
  - (b) kada tuženi nije dobio odgovarajuću obavijest niti mu je pružena ravnopravna mogućnost da iznese svoj slučaj.

- 2 A judgement recognized under paragraph 1 shall be enforceable in each State Party as soon as the formalities required in that State have been complied with. The formalities shall not permit the merits of the case to be reopened.

Article 11 Supercession Clause

This Convention shall supersede any Convention in force or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature, but only to the extent that such Conventions would be in conflict with it; however, nothing in this article shall affect the obligations of States Parties to States not party to this Convention arising under such Convention.

Article 12 Signature, ratification, acceptance, approval and accession

- 1 This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 October 2001 until 30 September 2002 and shall thereafter remain open for accession.
- 2 States may express their consent to be bound by this Convention by:
  - (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval;
  - (b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or
  - (c) accession.
- 3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.
- 4 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to this Convention with respect to all existing State Parties, or after the completion of all measures required for the entry into force of the amendment with respect to those State Parties shall be deemed to apply to this Convention as modified by the amendment.

Article 13 States with more than one system of law

- 1 If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at

- 2 Presuda koja je priznata na temelju stavka 1. ovoga članka ovršna je u svakoj državi stranci čim se ispune formalni uvjeti propisani u toj državi. Ovi uvjeti ne smiju dopustiti ponovno raspravljanje o biti spora.

Članak 11. Klauzula o ukidanju

Ova Konvencija ima prednost nad međunarodnim konvencijama koje su na snazi ili otvorene za potpisivanje, ratifikaciju ili pristupanje na dan na koji je ova Konvencija otvorena za potpisivanje, ali samo u opsegu u kojem bi te konvencije bile u sukobu s njom. Međutim, ništa u ovome članku ne utječe na obveze država stranki prema državama nestrankama na temelju tih međunarodnih konvencija.

Članak 12. Potpisivanje, ratifikacija, prihvatanje, odobrenje i pristupanje

- 1 Ova je Konvencija otvorena za potpisivanje u sjedištu organizacije od 1. listopada 2001. do 30. rujna 2002., a zatim ostaje otvorena za pristupanje.
- 2 Države mogu izraziti svoju spremnost da se smatraju vezane ovom Konvencijom:
  - (a) potpisivanjem bez rezerve što se tiče ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja;
  - (b) potpisivanjem uz rezervu ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja, koje slijedi ratifikacijom, prihvatanjem ili odobrenjem;
  - (c) pristupanjem.
- 3 Ratifikacija, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje obavit će se polaganjem pravovaljane isprave Glavnom tajniku.
- 4 Svaka isprava o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, položena nakon stupanja na snagu izmjene ove Konvencije koja se odnosi na sve postojeće države stranke, ili nakon što se ispune potrebne mjere za stupanje na snagu izmjene, smaratrat će se da se primjenjuje na Konvenciju izmjenjenu takvom izmenom.

Članak 13. Države s više sustava prava

- 1 Ako država ima dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se u odnosu na predmet uređenja ove Konvencije primjenjuju različiti pravni sustavi, ona

the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

- 2 Any such declaration shall be notified to the Secretary-General and shall state expressly the territorial units to which this Convention applies.
- 3 In relation to a State Party which has made such a declaration:
  - (a) in the definition of "registered owner" in article 1(4), references to a State shall be construed as references to such a territorial unit;
  - (b) references to the State of a ship's registry and, in relation to a compulsory insurance certificate, to the issuing or certifying State, shall be construed as referring to the territorial unit respectively in which the ship is registered and which issues or certifies the certificate;
  - (c) references in this Convention to the requirements of national law shall be construed as references to the requirements of the law of the relevant territorial unit; and
  - (d) references in articles 9 and 10 to courts, and to judgements which must be recognized in States Parties, shall be construed as references respectively to courts of, and to judgements which must be recognized in, the relevant territorial unit.

Article 14 Entry into Force

- 1 This Convention shall enter into force one year following the date on which eighteen States, including five States each with ships whose combined gross tonnage is not less than 1 million, have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General.
- 2 For any State which ratifies, accepts, approves or accedes to it after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, this Convention shall enter into force three months after the date of deposit by such State of the appropriate instrument.

Article 15 Denunciation

- 1 This Convention may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Convention comes into force for that State.
- 2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General.

može u trenutku potpisa, potvrđivanja, prihvata, odobrenja ili pristupanja, izjaviti da će se ova Konvencija primjenjivati na sve njezine teritorijalne jedinice ili samo na jednu ili više njih, te može bilo kada izmijeniti tu izjavu podnoseći drugu izjavu.

- 2 Takva izjava se dostavlja Glavnom tajniku i mora sadržavati izričiti navod o tome na koje se teritorijalne jedinice primjenjuje Konvencija.
- 3 Glede države stranke koja je podnijela takvu izjavu:
  - (a) u definiciji "upisanog vlasnika" u članku 1.(4) pozivanje na državu tumačit će se kao pozivanje na tu teritorijalnu jedinicu;
  - (b) pozivanje na "državu upisa broda", a glede svjedodžbe o obveznom osiguranju na državu koja izdaje i ovjerava svjedodžbu, tumačit će se kao pozivanje na tu teritorijalnu jedinicu odnosno jedinicu u kojoj je brod upisan i koja izdaje i ovjerava svjedodžbe;
  - (c) pozivanje u ovoj Konvenciji na zahtjeve nacionalnog prava tumačit će se kao pozivanje na zahtjeve prava odnosne teritorijalne jedinice;
  - (d) pozivanje u člancima 9. i 10. na sudove i presude koje moraju biti priznate u državam strankama tumačit će se kao pozivanje na sudske odnosne teritorijalne jedinice i presude koje ona mora priznati.

Članak 14. Stupanje na snagu

- 1 Ova će Konvencija stupiti na snagu dvanaest mjeseci od dana kada je osamnaest država, uključujući pet od kojih svaka ima najmanje 1 milijun jedinica mješovite tonaže, potpišu bez rezerve što se tiče ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja ili polože isprave o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju kod Glavnoga tajnika Organizacije.
- 2 Za svaku državu koja ratificira, prihvati, odobri ovu Konvenciju ili joj prisupi nakon što su ispunjeni uvjeti za stupanje na snagu iz stavka 1., Konvencija će stupiti na snagu dvanaest mjeseci od dana kada je ta država polžila odgovarajuću ispravu.

Članak 15. Otkazivanje

- 1 Svaka stranka može otkazati ovu Konvenciju u bilo koje vrijeme nakon što je on za nju stupio na snagu.
- 2 Otkazivanje se obavlja polaganjem isprave kod Glavnoga tajnika Organizacije.

- 3 A denunciation shall take one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General.

Article 16 Revision of amendment

- 1 A conference for the purpose of revising or amending this Convention may be convened by the Organization.
- 2 The Organization shall convene a conference of the States Parties for revising or amending this Convention at the request of not less than one-third of the States Parties.

Article 17 Depository

- 1 This Convention shall be deposited with the Secretary-General
- 2 The Secretary-General shall:
  - (a) inform all States which have signed or acceded to this Convention of:
    - (i) each new signature or deposit of instrument together with the date thereof;
    - (ii) the date of entry into force of this Convention;
    - (iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Convention together with the date of the deposit and the date on which the denunciation takes effect; and
    - (iv) other declarations and notifications made under this Convention.
  - (b) transmit certified true copies of this Convention to all Signatory States and to all States which accede to this Convention.

Article 18 Transmission to United Nations

As soon as this Convention comes into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

- 3 Otkazivanje stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon polaganja isprave kod Glavnoga tajnika Organizacije ili poslije proteka svakoga duljeg razdoblja koje bi moglo biti naznačeno u ispravi o otkazivanju.

Članak 16. Revizija i izmjena

- 1 Organizacija može sazvati konferenciju u svrhu revizije ili izmjene ove Konvencije.
- 2 Organizacija će sazvati konferenciju država stranki u svrhu revizije ili izmjene ove Konvencije na traženje najmanje jedne trećine država stranki.

Članak 17. Depozitar

- 1 Ova Konvencija bit će položena kod Glavnoga tajnika Organizacije.
- 2 Glavni će tajnik Organizacije:
  - (a) izvještavati sve države koje su potpisale ovu Konvenciju ili joj pristupile:
    - (i) o svakom novom potpisu ili polaganju nove isprave i njihovom datumu;
    - (ii) o datumu stupanja na snagu ove Konvencije;
    - (iii) o polaganju bilo koje isprave o otkazivanju ove Konvencije, zajedno s datumom polaganja kao i datumom kada će to otkazivanje proizvoditi učinak;
    - (iv) o svim izjavama ili priopćenjima danim na temelju ove Konvencije;
  - (b) dostavljati ovjerene prijepise ove Konvencije svim državama potpisnicama i svim državama koje joj pristupe.

Članak 18. Dostavljanje Ujedinjenim narodima

Odmah nakon stupanja na snagu ove Konvencije, Glavni tajnik Organizacije dostavit će njegov tekst Tajništvu Ujedinjenih naroda radi njegova registriranja i objavljivanja u skladu s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

Article 19 Languages

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON, this twenty-third day of March, two thousand and one.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Convention.

***

Annex

CERTIFICATE OF INSURANCE OR OTHER FINANCIAL SECURITY IN RESPECT OF CIVIL LIABILITY FOR BUNKER OIL POLLUTION DAMAGE

Issued in accordance with the provisions of article 7 of the International Convention on Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage, 2001.

Name of Ship	Distinctive Number of letters	IMO Ship Identification Number	Port of Registry	Name and full address of principal place of business of the registered owner

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of article 7 of the International Convention on Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage, 2001.

Članak 19. Jezici

Ova je Konvencija sastavljena u jednom izvornom primjerku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, a svaki je tekst jednako vjerodostojan.

SASTAVLJENO u Londonu 22. ožujka 2001.

U POTVRDU OVOGA dolje potpisani, valjano ovlašteni za tu svrhu, potpisali su ovu Konvenciju.

***

Dodatak

SVJEDODŽBA O OSIGURANJU ILI DRUGOM FINANCIJSKOM JAMSTVU O GRAĐANSKOJ ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU ZBOG ONEČIŠĆENJA POGONSKIM ULJEM

Sastavljeno u skladu s odredbama članka 7. Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja pogonskim uljem iz 2001.

Ime broda	Slova ili brojevi za raspoznavanje	IMO identifikacijski broj	Luka upisa	Ime i puna adresa glavnog poslovnog sjedišta upisanog vlasnika

Ovim se potvrđuje da je u pogledu gore imenovanoga broda na snazi polica osiguranja ili drugo financijsko jamstvo prema odredbama članka 7. Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja pogonskim uljem iz 2001.

Type of Security .....
Duration of Security .....
Name and address of the insurer(s) and/or guarantor(s)
Name .....
Address .....
This certificate is valid until .....
Issued or certified by the Government of .....
.....
(Full designation of the State)

OR

The following text should be used when a State Party avails itself of article 7(3)

The present certificate is issued under the authority of the Government of ..... (full designation of the State) by .....
(name of institution or organization)
At ..... On .....
(Place) (Date)
.....
(Signature and Title of issuing or certifying official)

Explanatory Notes:

- 1 If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the Certificate is issued.
- 2 If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.
- 3 If security is furnished in several forms, these should be enumerated.
- 4 The entry "Duration of Security" must stipulate the date on which such security takes effect.
- 5 The entry "Address" of the insurer(s) and/or guarantor(s) must indicate the principal place of business of the insurer(s) and/or guarantor(s). If appropriate, the place of business where the insurance or other security is established shall be indicated.

Vrsta jamstva .....
Trajanje jamstva .....
Ime i adresa osigуратеља (или више њих) и/или јамца (јамака)
Име .....
Адреса .....
Ова сједодžба vrijedi до .....
Издана или овјерена од Владе .....
.....
(цјело име државе)

ILI

Tekst koji slijedi upotrebljava se kada država stranka koristi pravo iz članka 7.(3).

Ovu je svjedodžbu izdao na temelju ovlaštenja Države .....
(цијело име државе) .....(назив завода или организације)
Састављено у ..... Datum .....
.....
(Потпис и функција службеника који издаје и овјерава потврду)

Objašnjenja:

1. Уз ознаку државе може се по волji упутити на надлеžни јавни орган земље у којој је свједодžba издата.
2. Ако укупни износ јамства потјеће из више извора, потребно је назнаћи износ свакога од њих.
3. Ако је јамство дано у више облика, потребно ih је набројити.
4. У рубрици "Trajanje jamstva" потребно је назнаћи точан датум када он ступа на snagu.
5. У рубрици "Adresa" осигуратеља (или више њих) и/или јамца (јамака) треба навести пословно sjedište osigуратеља ili више њих i/ili јамца (јамака).
Ако је прикладно, пословно место где је осигуранje ili друго јамство zaključeno.

Prevela:

Doc.dr.sc.Dorotea Čorić
Pravni fakultet u Rijeci